

SENIORHØJSKOLERNE 2024/2025 SPOR-A

FÆLLESFOREDRAG:

5. september 2024

Portalen Greve kl. 14.00-16.00

Afgørende øjeblikke

Per Stig Møller

Tag med på en fascinerende rejse gennem nogle af verdens mest skelsættende øjeblikke, når Per Stig Møller, tidligere udenrigsminister, miljøminister og kultur- og kirkeminister, træder ind på scenen. I sit medrivende foredrag tager han os bag kulisserne til afgørende beslutninger truffet af historiens giganter: Winston Churchill, Charles de Gaulle, Helmut Kohl, Richard Nixon og Nelson Mandela.

Med sin skarpe analytiske evne og dybe indsigt, som også kommer til udtryk i hans nyeste bog "Afgørende øjeblikke" fra september 2022, fortæller Per Stig Møller om mod, lederskab og de kritiske valg, der har formet vores verden.

Forbered dig på at blive både underholdt og oplyst, når Per Stig Møller udfolder de afgørende øjeblikke, der har defineret vores moderne tid.

16. december 2024

Portalen Greve kl. 14.00-16.00

Struensee – Dronningens elsker, oplysningsmand og diktator

Asser Amdisen

I april 1772 henrettedes Struensee på Trianglen i København. Dermed sluttede en kort og intensiv periode i Danmarks historie, hvor Struensee og Caroline Mathilde med vold og magt forsøgte at gøre Danmark til en oplysningens idealstat samtidig med, at de forsøgte at gøre livet tåleligt for sig selv og for den bindegale Christian VII. Deres historie er blevet husket i utallige bøger, film, balletter og meget andet.

Asser Amdisen var i 2001 den første, som fik fuld adgang til dokumenterne fra skilsmisseprocessen, som førte til henrettelsen i 1772, og han fortæller en historie om, hvordan hoffet var fyldt af nye ideer, gamle forstokkede mænd og et liberalt forhold til sex, stoffer og moral.

31. marts 2025

Portalen Greve kl. 14.00-16.00

Live fra Amerika

Jesper Steinmetz

USA er verdens største magt og afgørende for Danmark, men hver gang vi tror vi forstår amerikanerne, overrasker og chokerer de os. Tag med på en rejse med mangeårig USA-korrespondent Jesper Steinmetz der, som få, kender Guds eget land, har besøgt samtlige 50 stater og mødt amerikanerne – fra præsidenten til de hjemløse, fra filmstjerne til farmerne.

I dette spændende foredrag beretter Steinmetz om den aktuelle politiske situation, om de seneste års brændpunkter og sociale spændinger og samtidig giver han et indblik i tilværelsen som korrespondent, hvor han i over 10 år har rapporteret personligt om raceuroligheder, skoleskyderier, fattigdom, illegal immigration, tyfoner og oversvømmelser, politisk uenighed og en stigende splittelse i befolkningen. Men også om amerikanernes usædvanlige viljekraft og sammenhold, og om deres ukuelige stolthed og kærlighed til forfatningen og fædrelandet.

I foredraget giver Jesper Steinmetz os et unikt indblik i USA anno 2025.

FOREDRAG:

Europas Mikro-Magiske Stater

Jan Tvernø

Tag med på et godt gammeldags Road trip til Europas charmerende og kontrastfyldte små stater: Luxembourg, Liechtenstein, San Marino, Monaco og Andorra.

Deres store forskellighed til trods har de to ting til fælles – International succes og en dybt nedarvet identitet som selvstændige lande.

Trods deres beskedne størrelse er disse små lande skjulte skatkamre fyldt med overraskende opdagelser og stolte befolkninger, som trofast værner om deres identitet, historiske berettigelse og selvstændighed. På Jans vej fra ærkeeuropæiske Luxembourg via Disney polerede Liechtenstein og autentiske San Marino til overglamourøse Monaco og naturskønne Andorra, mødte han både stor mangfoldighed, generøsitet og gæstfrihed, men ikke mindst en stor vilje til at fortælle historien om identitet.

Fra Lincoln til Trump – historien om USA's Republikanske Parti

Flemming Ytzen

De færreste tænker over, at Abraham Lincoln, den sejrende præsident i den amerikanske borgerkrig (1861-65) var valgt for det Republikanske Parti. I det 20. århundrede har Dwight D. Eisenhower, Richard Nixon og Ronald Reagan været markant forskellige præsidenter i takt med, at det amerikanske samfund har ændret sig. Donald Trump skiller sig ud fra dem alle. Hvad fortæller de republikanske ledes historie om de forandringer, der er sket i det amerikanske samfund siden borgerkrigen og frem til Donald Trump?

Titanernes kamp: Mellemkrigstidens store ideologiske slag og kriser

Simon Ankjærgaard

Første verdenskrig var den vestlige verdens ur-katastrofe. Alt lå i ruiner – både mentalt og kulturelt. Forude lurede en ny katastrofe og over alt i Vesteuropa gik vejen derhen over gigantiske ideologiske slagvekslinger, voldsomme kriser, folkelige manifestationer og til slut, i nogle af Europas mest civiliserede lande, et totalitært mørke. Foredraget vil fokusere på de store ideologiske kampe og strømninger, på de finansielle kriser, på Danmarks færd, men også på alt det, der førte til nazisternes magtovertagelse i Tyskland i kølvandet på fascisternes overtagelse af Italien.

Afrikas middelhavskyst – fra oldtiden til det arabiske forår

Peter Ravn Rasmussen

Dette foredrag dykker ned i historien og kulturudviklingen i Afrikas middelhavskyst, fra oldtiden til det 21. århundrede. Vi starter med de tidligste civilisationer som de egyptiske dynastier og fønikerne, der grundlagde byer som Karthago. Vi følger derefter den græsk-romerske indflydelse, som førte til kulturel og økonomisk blomstring.

I det 21. århundrede markerede det arabiske forår en folkelig kamp mod diktaturer, med protester og revolutioner i flere lande. Dette foredrag udforsker disse perioder og deres betydning for nutidens politiske og kulturelle landskab.

Henning Larsen – Lysets mester

Michelle Garnier.

Lyset var arkitekten Henning Larsens signatur. Dette er ganske tydeligt, når man går ind i hans bygninger som f.eks. Glyptoteket, Gentofto Bibliotek eller Biblioteket i Malmø – Og til en vis grad også Operaen i København. Han gjorde sig bemærket i udlandet ved bl.a. at skabe udenrigsministeriet i Riyadh i 70'erne. I dette foredrag skal vi se på nogle af arkitektens banebrydende bygninger og netop hans brug af lys til at skabe rummet.

Vi skal også se på, hvordan tegnestuen arbejder efter Henning Larsens død i 2013. Michelle Garnier er cand. Phil i kunsthistorie. Henning Larsen er en af hendes favorit arkitekter.

Et liv med Kina

Henrik Bjørn

Siden 1983 har Henrik Bjørn rejst, studeret og arbejdet i Kina. Henrik har over fire årtier og 146 rejser til – og rundt om – i Kina besøgt hovedparten af landets provinser. Hør Henrik fortælle om sine personlige oplevelser i Kina i rollen som rejsende, kinesisk studerende, etnografisk feltarbejder i det landlige Kina, leder af en amerikansk velgørenhedsorganisation og repræsentant for et Fair Trade firma. Senest (2016-2018) har Henrik være leder af et dansk inspireret ældrecenter med seniorboliger, plejehjem og et hospital i Shanghai.

Spanien i middelalderen: Muslimer, kristne og jøder

Miguel Campos

Spaniens forunderlige historie er præget af påvirkninger fra en lang række folk og kulturer. Ikke mindst i middelalderen, hvor maurerne på Den Iberiske Halvø skabte en af de mest velstående og blomstrende regioner i verden med sameksistensen mellem muslimer, jøder og kristne. Foredraget giver et billede af deres samfundsopbygning, forhold til livet, litteratur, arkitektur samt den kulturarv, som er knyttet til de 3 religioner.

Giacomo Puccini – musikteatrets sidste mester

Thomas Milholt

Komponisten Giacomo Puccini (1858-1924) kom til at slutte den store folkelige italienske operatradition, som havde glædet publikum i hans hjemland og hele verden siden begyndelsen af 1600-tallet. Hans værker udgjorde en modpol til Richard Wagners operaer, som var baseret på myter, det store tyske, romantiske orkester og hans brug af ledemotiver. Puccini byggede videre på sit eget lands tradition: Musikteatret med forestillinger, som i stigende grad kom til at ligne skuespil med dramatisk musik, og som tændte følelserne. Foredraget placerer den italienske mesters værker i forhold til den tradition, han skrev sig ind i og følger ham frem til hans sidste opera Turandot (1924). Puccini sluttede sin karriere kun få år før tonefilmen brød igennem og publikum fravalgte Italiens operaer til fordel for Hollywoods film. I løbet af dette foredrag bliver en række centrale klip fra operaerne præsenteret.

Thomas Milholt er cand. mag i musikvidenskab, journalist og forfatter til bøgerne *Italiensk opera i gulddalderen 1800-50* *Manden bag masken - Rossini og hans operaer*

Storm og stormfloder i Danmark

John Cappelen

DMI har siden 1891 registreret mange storme i Danmark, opdelt i kategorier fra 1 til 4, hvor 4 er de mest voldsomme. 13 gange har Danmark været ramt af kategori 4-storme, og der har været mange andre betydelige stormfloder. Den seneste store stormflod var den 20-21. oktober 2023, og den seneste kategori 4-storm var orkanen "Bodil" den 5.-6. december 2013.

Foredraget vil gennemgå historierne om de største stormfloder og storme, herunder "Bodil" og de 13 store. Der vil også blive talt om de materielle skader og tab af menneskeliv, som disse storme har forårsaget.

Der vil også blive forklaret, hvad vind er, hvad en hundrede-årshændelse betyder, definitionen af storme og stormfloder, hvorfor de opstår, hvordan de navngives, og om deres fremtidige styrke og aktivitet forventes at øges i fremtiden.

Palæstinas Tragedie – og tilstanden i den arabiske verden

Flemming Ytzen

Hamas' terrorangreb på det israelske samfund i oktober 2023 ændrer fundamentalt på Mellemøstens historie. Gennem mere end et århundrede har både jøder og palæstinensere levet med håb og drømme om fredelig sameksistens. I dag ser det umuligt ud. Foredraget gennemgår de lange linjer i palæstinenserens forpinte historie og tager også de arabiske nabostater med i fortællingen.

Rudolf Tegner – Guddommen og mennesket

Dina Rawat

Den danske skulptør Rudolph Tegner (1873-1950) er kendt for sine monumentale skulpturer i et yderst dramatisk formsprog. Hans brud med den pæne og polerede klassicisme skabte forargelse og hans voldsomme og patos fyldte værker vakte ikke ligefrem begejstring, men blev derimod mødt med voldsom kritik i datidens Danmark.

Tegner stiftede sit eget museum i Dronningmølle, han vidste det var nødvendigt, hvis han skulle gøre sig håb om et eftermæle. Hvad drev ham? Hvad inspirerede ham? Hvad betød tidens dom for hans virke?

Vi vil se på værkerne og forsøge at forstå dem i en kunsthistorisk kontekst.

Oldtidens Ægypten

Rune Olsen

Det gamle Ægyptens kunst og kultur har fascineret Europa i mange århundreder med sine eksotiske, og alligevel genkendelige, udtryksformer og arkitektur. Det var dog først med fundet af Rosetta-stenen samt tydningen af hieroglyfferne, at det blev muligt at dykke ned i den mere end 5000 år lange historie, som har defineret landet ved Nilen. Dette foredrag giver en introduktion til Ægyptens storhedstider, hvor man byggede enorme pyramider, anlagde store templer til guderne og erobrede vidtstrakte lande mod syd i Nubien og mod nord i Levanten. Vi ser også dechifrerings af hieroglyfferne og etableringen af ægyptologien som videnskabelig disciplin, samt danskernes bidrag til disse

Kaj Munks liv og død – Det første sonoffer

Simon Ankjærgaard

Søndag 29. august 1943 gik den åbenmundede præst Kaj Munk på prædikestolen og hyldede samarbejdspolitikens sammenbrud. Præsten var blevet et samlingspunkt for den stigende modstand mod den tyske besættelsesmagt og havde længe talt dunder mod nazismen og mod de danskere der var gået i tysk tjeneste. I første omgang forsøgte man at lukke ham ned, bl.a. ved at forbyde ham at prædike i de københavnske kirker. Men han fandt andre veje for sine anti-tyske udgydelser – og det blev hans skæbne. Han blev den 4. januar 1944 kl. 20 hentet af fem Gestapo folk og senere samme aften skudt og dræbt i en grøft ved Hørbylunde Bakker.

Mesterværker - Når kunst bliver til verdenskunst

Frederik Lindskov

I kunstens historie skiller visse mesterværker sig ud fra de øvrige i en sådan grad, at de slet og ret benævnes som "mesterværker". Som en skinnende perle kan de definere et helt museum som f.eks. Mona Lisa på Louvre. Men hvorfor? Hvad definerer et mesterværk? Er det farvens glød, formens perfektion, eller noget helt sjette? Kunsten var jo en helt anden på Michelangelos tid end på Picassos tid, så en eventuel definition må holde sig for øje, at kunstens rolle i samfundet har skiftet karakter mange gange op igennem historien og i øvrigt – i hvert fald de sidste 150 år – har undslået sig enhver form for definition! Vi bladrer i kunstens katalog af betagende og epokegørende mesterværker og forsøger at finde en fællesnævner blandt de tilfælde, hvor kunst blev til verdenskunst.

Valdemar Den Store

Henning Nørhøj

Med udgangspunkt i indvielsen af Sct. Bendts kirke i Ringsted i 1170 vil foredraget være en fortælling om denne magtfulde konge i den danske middelalder. Vi kender Valdemar den Store fra Saxos Danmarkshistorie. Men fortæller Saxo den hele sandhed om kongens besværlige og farefulde vej til magten og hans regering? Blodgildet i Roskilde! Foredraget vil give et billede af en brydningstid i Danmarkshistorien, hvor kongemagten blev arvelig, kirken fik magt, byer opstod og hvor Danmark blev en stormagt i Nordeuropa.

Thorvaldsen i Rom

Kristina Junge Jørgensen

Thorvaldsen opholdt sig mere end 40 år i Rom, hvor han blev en af tidens førende billedhuggere. I dette foredrag skal vi høre om Thorvaldsens år i Rom, fra han kom dertil som ung kunstner på stipendium, til han fik eget værksted med mange ansatte og blev et vigtigt omdrejningspunkt for tidens danske kunstnere på dannelsesrejsen til Rom. Rom var på denne tid et kulturcentrum med kunstnere og købere fra hele verden. Der fortælles også om venskabet med malere som Eckersberg og om H.C. Andersens første møde med Thorvaldsen i Rom. Til sidst skal vi se eksempler på hvor i Rom, man som turist, i dag kan se spor af den danske billedhugger.

Kirken og krig Henning Nørhøj

Fra at være en religion, der måtte leve tilbagetrukket i angst for forfølgelse, blev kristendommen Romerrigets statsreligion. Alliancen mellem statsmagt og kirke betød også, at kirken kunne bruge krigen som magtmiddel. Således blev korstogene kirkens forsøg på at trænge islam tilbage fra Mellemøsten. Den protestantiske reformation betød et nyt syn på forholdet til den politiske magt, men krige blev fortsat ført i "Guds navn". I dette foredrag vil vi prøve at trække en linje op gennem kirkens historie, der viser kirkens forhold til den politiske magt – og hvordan magt og magtkritik stod overfor hinanden. Aktuelt vil vi se på krigen i Ukraine og den ortodokse kirkes rolle.

Caspar David Friedrich Dina Rawat

Caspar David Friedrich anses for at være en af de førende malere i den tyske romantik. Han var landskabsmaler og bedst kendt for sine allegoriske landskaber, der ofte viser eftertænksomme figurer i silhuet mod natteskyer, morgen tåge, nøgne træer eller gotiske ruiner. I foredraget vil vi se på Friedrichs liv og kunst, på den tyske romantik som kunstnerisk strømning og se på, om billederne kan sige os noget i dag- blandt andet i forhold til vores opfattelse og oplevelse af naturen. Kan vi f.eks. se en sammenhæng mellem datidens natursyn og den aktuelle klimadebat.

TURE:

Jeg er ild og vand, Ursula Reuter Christiansen – omvisning på Arken Dina Rawat

Hvordan kan vi være mennesker i en verden, hvor håb og mod konstant bliver udfordret af grusomhed og fortvivelse? Hvad gør vi, mens børn bliver frarøvet deres liv i krig? Og hvordan tager vi afsked med denne verden, stående midt imellem kærligheden og afgrunden? Ursula Reuter Christiansen står sent i sin karriere på tærsklen til et internationalt gennembrud. I hendes kunst lægger skønheden arm med dæmonien, lyset med mørket og værkerne er fortællende, ekspresive og poetiske. Udstillingen "Jeg er ild og vand" er en sand kraftpræstation, der viser installationer og maleri fra de senere år og helt nye værker skabt specielt til denne udstilling.

Mødested: ARKEN Museum for Samtidskunst, Skovvej 100, 2635 Ishøj

Metrotur – Fra Nordhavn til Sydhavn med metro M4 – oplev byens puls Frederik Lindskov

Et af de mest storstilede anlægsarbejder i Danmark nogensinde – Københavns Metro – har nu fået en helt ny linje der binder byen sammen fra nord til syd. Kom med og oplev hvordan stor ingeniørkunst, Københavns infrastruktur og kunstnerisk stationsudsmykning går hånd i hånd og danner rammen omkring det metrosystem, der er blevet kåret som verdens bedste. Kom med op til overfladen på udvalgte stationer og oplev, hvorledes metrobyggeriet har skabt en stribe helt nye byrum.

Mødested: Under perronen på Orient Kaj station, Nordhavn. Slutsted: Ny Ellebjerg, Sydhavn. OBS: Metrobillet er for egen regning

SPOR-A

46 971 tirsdage	kl.10.00-12.40 Greve Borgerhus
46 972 tirsdage	kl. 9.00-11.40 FOF Huset
46 973 tirsdage	kl.10.00-12.40 FOF Huset
46 974 onsdage	kl. 9.00-11.40 FOF Huset
46 984 onsdage	kl.12.00-14.40 FOF Huset
46 970 torsdage	kl.12.00-14.40 Greve Borgerhus
46 985 torsdage	kl.12.00-14.40 FOF Huset
46 981 fredage	kl. 9.00-11.40 Greve Borgerhus

*FOF forbeholder sig ret til ændringer i programmet i tilfælde af sygdom, lokale problemer, lærerønsker eller andet.
Udgifter til entré på museer og eventuelle ekskursioner er ikke inkluderet i deltagerprisen og betales derfor separat af deltagerne.*

FOF
KLOGERE, SUNDERE, GLADERE